

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسدآباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی

فرم طرح درس

عنوان کامل درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری ها	رشته و مقطع تحصیلی: مامایی، کارشناسی
سال تحصیلی: ۱۴۰۴-۴۰۵ نیمسال: اول	پیش نیاز: اصول خدمات بهداشتی جامعه، میکروب شناسی نظری، انگل شناسی و قارچ شناسی، بارداری و زایمان
تعداد واحد: ۲	تعداد فراگیران: ۱۴
زمان برگزاری کلاس (روز- ساعت): سه شنبه: ۱۶-۱۸	نوع درس: ☒ تئوری ☐ عملی ☐ کارآموزی
تاریخ شروع کلاس: ۱۴۰۴/۰۷/۰۵	تاریخ خاتمه کلاس: ۱۴۰۴/۰۹/۲۸
نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر آرمان میری	پست الکترونیک مدرس: Armanmiri12@yahoo.com
گروه مدرسین: آقای احمدی پناه- دکتر میری	مدرس مسئول درس: دکتر میری

شرح درس:

در این دوره دانشجویان با تعریف، اصطلاحات رایج، روش های مطالعه اپیدمیولوژی و علل و عوامل موثر در ایجاد و انتشار یک بیماری آشنا می شوند.

گزیده ای از مقررات آموزشی در کلاس درس:

- دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حاضر باشد.
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.
- فعالیتهای دانشجو در کلاس درس شامل شرکت فعال در بحث، پاسخ به سوالات و آمادگی برای یادگیری می باشد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در کلاس بیش از ۴/۱۷ ساعات جلسات شود، درس مربوطه حذف خواهد شد.
- به استناد آیین نامه مصوب جلسه ۲۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق لیست پیوست توسط اساتید تکمیل خواهد گردید.

هدف کلی درس:

- ۱) آشنایی دانشجویان با اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری.
- ۲) آشنایی با علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری ها در جامعه
- ۳) کسب اطلاعات اختصاصی راجع به اپیدمیولوژی برخی از بیماری ها شایع کشور

جلسه اول - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۰۸

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
تعریف اپیدمیولوژی و برخورد اکولوژیک با بیماری ها	مفهوم اپیدمیولوژی (Epidemiology) را به عنوان علم مطالعه توزیع و عوامل تعیین کننده بیماری ها در جمعیت تعریف کند. اهداف اصلی اپیدمیولوژی را بیان کند؛ از جمله پیشگیری از بیماری، کنترل عوامل خطر، و ارتقای سلامت جامعه. مفاهیم کلیدی اپیدمیولوژی مانند شیوع (Prevalence)، بروز (Incidence)، عامل بیماری زا (Agent)، میزبان (Host) و محیط (Environment) را توضیح دهد. مفهوم برخورد اکولوژیک (Ecological Approach) با بیماری ها را به عنوان رویکردی که تعامل بین انسان، محیط و عامل بیماری زا را بررسی می کند، شرح دهد. مدل مثلث اپیدمیولوژیک (عامل، میزبان، محیط) را ترسیم و نقش هر جزء در بروز یا پیشگیری از بیماری ها را تحلیل کند. تفاوت بین رویکرد بالینی و رویکرد اکولوژیک در کنترل بیماری ها را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدئو پروژکتور و پاورپوینت

جلسه دوم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۱۵

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
طبقه بندی عوامل بیماری زا	مفهوم عامل بیماری زا (Pathogen) را به عنوان هر عامل زنده یا غیرزنده ای که می تواند سبب بروز بیماری در میزبان شود، تعریف کند.	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری	وایت برد، ویدئو پروژکتور و پاورپوینت

	مبتنی بر حل مسئله		طبقه‌بندی کلی عوامل بیماری‌زا را نام ببرد و ویژگی‌های هر گروه را شرح دهد. ویژگی‌های اصلی هر نوع عامل بیماری‌زا را توضیح دهد. نقش عوامل شیمیایی و فیزیکی (مثل سموم، اشعه، حرارت، صدا و...) در ایجاد بیماری‌ها را شرح دهد. مفهوم چندعاملی بودن بیماری‌ها (Multifactorial Causation) را توضیح دهد و مثال‌هایی از بیماری‌های با علل ترکیبی (مانند بیماری‌های قلبی یا روان‌تنی) بیاورد.	
جلسه سوم - تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۲۲				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
پیشگیری و مراحل مختلف آن	مفهوم پیشگیری (Prevention) را به‌عنوان مجموعه اقداماتی برای جلوگیری از بروز، گسترش یا عوارض بیماری تعریف کند. انواع و مراحل پیشگیری را نام ببرد و ویژگی‌های هر مرحله را شرح دهد برای هر مرحله از پیشگیری، نمونه‌هایی از کاربرد در مدارس و بهداشت جامعه (مانند آموزش مهارت‌های زندگی، غربالگری رشد دانش‌آموزان، پیشگیری از آسیب روانی) بیاورد.	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
جلسه چهارم - تاریخ: ۱۴۰۲/۰۷/۲۹				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
غربالگری	مفهوم غربالگری (Screening) را به‌عنوان شناسایی زودهنگام افراد در معرض خطر یا مبتلا به بیماری در مراحل اولیه تعریف کند. تفاوت غربالگری با تشخیص را از نظر هدف، جمعیت هدف و زمان مداخله توضیح دهد. اهداف غربالگری را بیان کند. انواع غربالگری را نام ببرد و برای هر نوع مثال بیاورد. ویژگی‌های یک آزمون غربالگری مطلوب را بیان کند. مراحل اجرای برنامه غربالگری را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت

جلسه پنجم - تاریخ: ۱۴۰۳/۰۸/۰۶				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
ساخت واکسن، نگهداری، زنجیره سرد و کاربرد آن	مفهوم واکسیناسیون (Vaccination) و نقش آن در پیشگیری از بیماری‌های عفونی را توضیح دهد. فرایند کلی ساخت واکسن‌ها را به صورت مرحله‌ای شرح دهد (شناسایی آنتی‌ژن، تهیه ماده ایمن‌زا، آزمایش‌های بالینی و تولید نهایی). تفاوت بین انواع واکسن‌ها را از نظر ترکیب و عملکرد بیان کند. مفهوم زنجیره سرد (Cold Chain) را به عنوان سیستم حفظ دما برای نگهداری و انتقال واکسن‌ها از کارخانه تا محل تزریق تعریف کند. کاربرد واکسن‌ها در برنامه ایمن‌سازی کشوری (EPI) را توضیح دهد و واکسن‌های مورد استفاده در گروه‌های سنی مختلف (نوزادان، کودکان، نوجوانان) را نام ببرد.	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
جلسه ششم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۱۳				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
کلیاتی از مراقبت های ادغام یافته کودکان	مراقبت های ادغام یافته کودک سالم مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های کودکان	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
جلسه هفتم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۰				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های کودکان	تعریف، اهمیت و پاتولوژی بیماری های اسهالی درمان اسهال تعریف، اهمیت و پاتولوژی بیماری های تنفسی	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
جلسه هشتم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی

اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های کودکان	تعریف، اهمیت و پاتولوژی بیماری های گوش، حلق و بینی	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
	تعریف، اهمیت و پاتولوژی اختلالات رشد			
	تعریف، اهمیت و پاتولوژی آنمی			

جلسه نهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۴

اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های بزرگسالان	کلیاتی در مورد برخی بیماری های مهم واگیر مانند سل، تب مالت، مالاریا، ایدز، بیماری های آمیزشی و رفتار های پرخطر	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
--	--	--------	--	--------------------------------------

جلسه دهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۱

عنوان بحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های بزرگسالان	کلیاتی در مورد برخی بیماری های مهم غیر واگیر مانند سرطان ها، روماتیسم، بیماری های قلبی، دیابت، فشار خون و اختلالات اسکلتی عضلانی	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت

جلسه یازدهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۸

اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های بزرگسالان	کلیاتی درباره برخی از بیماری های خاص در ایران مانند هاری ، جذام و	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت
--	--	--------	--	--------------------------------------

جلسه دوازدهم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۲۵

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های بزرگسالان	کلیاتی در باره بیماری های بازپدید و نوپدید	شناختی	سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله	وایت برد، ویدیو پروژکتور و پاورپوینت

ارزشیابی:

ارزشیابی: تکوینی	پایانی
نمره کل: ۲۰	
حضور فعال: ۱ نمره	کوئیز: -
نوع آزمون میان ترم: شفاهی	تشریحی
نوع آزمون پایان ترم: شفاهی	تشریحی
تکلیف: -	آزمون میان ترم: ۶ نمره (حذفی)
چند گزینه ای	چند گزینه ای
صحیح و غلط	صحیح و غلط
جور کردنی	جور کردنی
جور کردنی	جور کردنی

منابع:

- ۱- کتاب اصول اپیدمیولوژی مازنر. جودیت سن. آخرین چاپ
- ۲- مراقبت ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیر پزشک) وزارت بهداشت و درمان
- ۳- درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی، پارک جی ای. آخرین چاپ
- ۴- اپیدمیولوژی گوردیس. آخرین چاپ
- ۵- مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال (ویژه غیر پزشک)، وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده
- ۶- منابع معتبر و به روز اپیدمیولوژی